

TALABALARGA CHET TILINI O'QITISHDA STEAM USULINI TAKOMILLASHTIRISH TEHNOLOGIYALARI (NOFILOLOGIK YONALISHLAR MISOLIDA)

Dildora Khamrokulovna Yunusova

Teacher of Tashkent State University of Oriental Studies

Annotatsiya

Ushbu maqolada nofilologik Oliy ta'lim muassasalarida STEAM usulini takomillashtirish texnologiyasining mohiyati hamda xorijiy til darslarida ushbu ta'lim texnologiyasidan foydalanish zaruriyati borasida so'z boradi. Hozirgi davrda dunyoda to'rtinchi texnologik inqilob mavjud, tezkor axborot oqimlari, yuqori texnologiyali innovatsiyalar va rivojlanishlar hayotimizning deyarli barcha sohalarini, yo'nalishlarini o'zgartirib bormoqda.

Kalit so'zlar: *Nofilologik yonalishlar, STEAM usuli, chet tilini oqitish, ta'lim texnologiyasi, xorijiy tajriba, loyihalashtirish.*

Kirish qismi: O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-sentyabrdagi "2018–2021 yillarda O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi tizimini yanada takomillashtirish bo'yicha chora-tadbirlar dasturi to'g'risida"gi №PQ–3931-son qarorida ta'lim sifatini yaxshilash va innovatsion ta'lim texnologiyalarini joriy etish vazifasi belgilangan. Unga ko'ra ilg'or jahon tajribasiga tayanib, yangi davlat ta'lim standartlari va umumiy o'rta ta'lim o'quv dasturlarini, shu jumladan STEAM usulini bosqichma-bosqich joriy etish va takomillashtirish ko'zlangan. Shuningdek, nofilologik yo'nalishdagi oliy ta'limning yangi davlat ta'lim standartlari va o'quv dasturlarini takomillashtirish va shu bilan birga STEAM metodlarini bosqichma-bosqich amalga oshirish belgilangan. Shu bilan birgalikda, jamiyatning talablari, shaxsning manfaatlari ham shunga ko'ra o'zgarib bormoqda.

. Xususan, yurtimizda ta'lim sifatini oshirish maqsadida qabul qilingan farmon va qonunlarda, xalq ta'limi tizimiga ilg'or xorijiy tajribalar, o'quv-tarbiya jarayoniga zamonaviy pedagogik texnologiyalarni, jumladan ta'lim berishning eng ilg'or va eng yangi usullarini joriy etish, o'quv va o'quv-uslubiy adabiyotlarni yangi avlodlarini joriy etish va amaliy ilmiy tadqiqotlarni amalga oshirish belgilangan. Ushbu manfaatlarni ro'yobga chiqarish uchun mahorat va kompetentlik talab etiladi. Faqat bilish va anglash emas, balki tadqiqot va ixtiro qilish ham muhimdir.

Asosiy qism: Bugungi kunda deyarli har bir kishi smartfonlardan foydalanmoqda. Bizning dunyomizni texnologiyasiz tasavvur etishning iloji yo'q. Bundan keyin ham xorijiy tillarni o'qitishda texnologik rivojlanish davom etadi va STEAM ko'nikmalari bu rivojlanishning asosi bo'lib hisoblanadi.

STEAM talabalarni ilhomlantiradi. Talabalar tarjimonlar va olimlar sifatida tadqiqotlar olib borishadi, texnologiyalarning imkoniyatlarini bilishadi, muhandislar sifatida loyihalashadi, rassomlar sifatida ijod qilishadi, matematiklar kabi fikrlashadi va, albatta, bolalar zavqlanib o'ynashadi.

STEAM – o'quvchining intellektual qobiliyatlarini ilmiy va texnologik ijodkorlikka jalb qilish imkoniyati bilan rivojlantiradi. U o'quvchilarning aniq, tabiiy fanlarga bo'lgan qiziqishlarini rivojlanishiga qaratilgan o'quv dasturiga asoslanadi.

STEAM – olti bosqichdan iborat: savol, muhokama, tuzilish, test, rivojlanish. Ushbu bosqichlar loyihaning asosi hisoblanadi. O'z navbatida talabalar bir jamoa sifatida barcha imkoniyatlardan foydalanish, birgalikda harakat qilish, undan foydalanish ijodkorlik va innovatsiyalarning asosidir. Shunday qilib, ilm-fan va texnologiyalarni bir vaqtning o'zida o'rganish va uni qo'llash ko'plab yangi innovatsion loyihalarni yaratishga yordam beradi.

Ta'limda STEAM yondashuv- oliy ta'lim muassasalarida amaliy mashg'ulotlar tizimidan loyihaviy faoliyatga tomon o'tish, fundamental bilimlarni funksional bilimlarga ko'chirish, ularni amaliyotda faol qo'llash jarayoni orqali xorijiy tillar integratsiyasi, muammolar yechimining yangicha yo'llarini izlash kabi vazifalarni qo'yadi.

STEAM mashg'ulotlari tashkil etish, o'qituvchilarga yo'nalishlar berish, seminarlar tashkil etish maqsadga muvofiqdir, chunki mamalakatimizning yuksalishi uchun ta'limning sifat samaradorligini yanada oshirish uchun eskicha an'anaviy metodlardan voz kechib, darslarni xalqaro metodlardan foydalanib tashkil etish muhimdir. Ta'limdagi yuksalish uchun, avvalo bugungi xalqaro standart talablarga javob bera oladigan dasturlardan, zamonaviy dizayn va mazmunga ega darsliklardan foydalanishimiz kerak. O'z o'rnida esa ushbu darsliklarda berilgan mavzularni o'quvchilarga o'rgatishda bevosita integratsiyalashdan foydalanish maqsadga muvofiqdir.

Demak, integratsiyalashgan ta'limni joriy etishdan ko'zlangan maqsad - bu ta'lim, jamiyat, ish va dunyoni bir butun holda tasavvur etish va ular o'rtasida barqaror aloqa o'rnatishdan iborat ekan. STEAM ta'limi texnologiyasi - nazariya va amaliyotning birlashtirilgan natijasidir. Bu ta'limiy yondashuv umumiy o'rta maktablarida o'qitilayotgan texnologiya ta'limini o'qitish jarayoniga jalb qilishni ko'rib chiqamiz. Yuqorida ta'kidlaganidek, STEAM fanni integratsiyalash emas, mavzularni integratsiyalashni nazarda tutgan holda fan ichiga kirib, har bir mavzuni integratsiyalash kerak bo'ladi. Talabalarga bilim berishda ularning qiziqishlarini hisobga olish lozim. Boshlang'ich kurslarda talabalarning tarjima va so'z yasashga bir so'z bilan aytganda amaliy o'rgatiladigan mashg'ulotlarga qiziqishi nazariy o'qitiladigan mashg'ulotlarga nisbatan yuqoriroq bo'ladi. Sababi ular dars mobaynida

o'zlarining harakatlari natijasini ko'rishni istashidir. Bunday amaliy mashg'ulot darslariga texnologiya ta'limi yaqqol misol bo'la oladi.

Shuningdek, o'quvchilarni xorijiy til darslarida texnik ijodkorlikni, qobiliyatini, tafakkurini rivojlantirish, dars jarayonida turli va tabiiy hamda metall va metallmas materiallarga texnologiya asosida ishlov berish usullarini o'rgatish orqali kasb-hunarga yo'naltirishni yanada kuchaytirish, xalq hunarmandchiligi asoslari, ro'zg'orshunoslik, elektrotexnika ishlarini bajarishda kasb-hunarga oid xorijiy tildagi atalarni hamda ularni hayotda qo'llay olish layoqatini shakllantirish ko'zda tutilgan. Xorijiy til amaliy fanini mavzular to'plamini uslubiy tahlil qilsak, deyarli barcha mavzularni integratsiyalashga moneligini ko'rishimiz mumkin. Xorijiy til darslarini STEAM ta'lim texnologiyasi asosida tashkillashtirish o'qituvchidan tajriba va pedagogik mahoratni shuningdek puxta o'zlashtirilgan bilimni talab etadi. Chunki o'qituvchi ushbu ta'lim texnologiyasini darsda qo'llash jarayonigacha bo'lgan vaqtda ushbu darsni rejalashtirgan va loyihalashtirgan bo'lishi lozim.

Xorijiy til darsini tashkillashtirish jarayonida o'qituvchi mavzu doirasida darslikda berilgan ma'lumotlardan tashqari o'zi ham ma'lumot yig'ishi, to'plangan ma'lumotlarni tarjimasini va ma'nosini berilgan mavzular bilan integratsiyalashi zarurdir. O'z-o'zidan ko'rinadiki, o'qitilishga mo'ljallangan barcha mavzularni o'qitish integratsiya talab qiladi. Istagan yo'nalishda istagan mavzuni o'qitishda qaysi fanlar asosida integratsiyalashni bilish va darslarni shu asosda tashkil qilish muhimdir.

Xulosa qilib aytish mumkinki, taraqqiyot tomon ildam odimlab borayotgan yurtimizda yosh avlodga xorijiy tillarni o'rgatish, ularning bilim darajasini xalqaro baholash standartlariga tenglashtirish uchun o'qituvchining zimmasiga katta mas'uliyat yuklanmoqda. Bu esa o'qituvchilardan yanada bilimli, izlanuvchan hamda ta'limga oid eng so'nggi yangiliklardan xabardor bo'lishni talab etadi. Shuningdek darslarda ilg'or xorij tajribalaridan foydalanish hamda mavzularni o'zaro integratsiyalashgan holda o'qitish masalalari dolzarb hisoblanadi.

Adabiyotlar ruyhati

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 6-apreldagi "Umumiy o'rta ta'limining davlat ta'lim standartlarini tasdiqlash to'g'risida"gi 187-sonli qarori
2. Sh.M.Mirziyoyev 2018-yil 5-sentyabrdagi "2018–2021 yillarda O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi tizimini yanada takomillashtirish bo'yicha chora-tadbirlar dasturi to'g'risida"gi №PQ–3931-son Qarori.
3. Yakubov O.A. Oliy harbiy ta'lim muassasalarida xorijiy tillarni o'qitish jarayonida assotsiatsiya metodidan foydalanish// Chet tilini o'qitishda va o'rgatishda til ko'nikmalarini rivojlantirishning dolzarb masalalari. Материалы конференции. 2022/4/6 bet.34-40

4. 4.Якубов, Ойбек Анварович. "Военная терминология в социокультурном аспекте." Достижения науки и образования 4 (26) (2018): 22-24.
5. O. Yakubov. Application of the method of associations in the educational process. Журнал образовательный портал «Мультиурок» 2022/3/7. Ст455-457. <https://multiurok.ru/files/application-of-the-method-of-associations.html>
6. O.A.Yakubov. ASSOCIATION METHOD AS A WAY TO IMPLEMENT INNOVATIVE APPROACHES . CUTTING EDGE-SCIENCE. 2020/8. Ст 84.
7. Ойбек Анварович Якубов. Oliy harbiy talim muassasalarida xorijiy tillarni oqitishning ilgor metodlari (Assotsiatsiya metodi asosida). Журнал. Международный журнал искусство слова. 2020 Том 3.
8. OROPOVA, R., & RAXMATULLAEVA, M. (2024). INTEGRALLASHGAN TA'LIMDA TEXNOLOGIYALAR. Journal of Pedagogical and Psychological Studies, 2(2), 39–44. Retrieved from <https://imfaktor.com/index.php/jopaps/article/view/1024>
9. Раънохон Иброхимовна Орипова (2023). КАСБИЙ ТАЪЛИМДА ФАНЛААОРО АЛОҚАДОРЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ МАСАЛАЛАРИ. Oriental Art and Culture, 4 (2), 750-754.
- 10.10.Рано Орипова, Раъно Орипова. Ўзбек ўлттық классикалық музыкасындағы ўлттық мотивтердің түрлері колорит национальных мотивов в узбекской национальной классической музыке. Журнал. К 89 ХХІ ғасырдағы түркі халықтарының ўлттық орындаушылық өнері: зерттеу 2022. Стр199
- 11.Рано Иброхимовна Орипова, Маруф Мамирджанович Ахмедов. Формирование у подростков представления о национальной идее в музыкальных кружках. Журнал Воспитание школьников. Издатель Общество с ограниченной ответственностью Школьная Пресса 2011, Номер 5 Стр. 74-75
12. <https://www.integer.uz/steam>